

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

15.06.2023

Programma Nr. 5-03/5/2023
ietekmes uz vidi novērtējumam cūku audzēšanas jaudas palielināšanai
nobarojamo cūku turēšanai kompleksā “*Tunkūni*” Bauskas novadā

Derīga līdz 2027. gada 15. jūnijam

Programma izdota sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “*GAIŽĒNP*”, reģistrācijas Nr. 44101019987, juridiskā adrese: Valmieras iela 17, Cēsis, Cēsu novads, LV-4101, elektroniskā adrese: gaizeni@livlande.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta 1.¹ daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV nodaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2023. gada 12. maija iesniegumu, ar kuru pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) veikšanai, un SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*” (reģistrācijas Nr. 40003374818) (turpmāk – Izstrādātāja) 2023. gada 18. aprīlī iesniegtajiem IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem, kā arī ņemot vērā sabiedrības izteikto viedokli par plānoto darbību. Programmā ietvertas prasības IVN ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. IVN objekts ir cūku audzēšanas jaudas palielināšana par 10 200 vietām (turpmāk – Paredzētā darbība) nobarojamo cūku turēšanai kompleksā “*Tunkūni*” (turpmāk – Komplekss), nekustamajā īpašumā “*Brūveri*” (kadastra Nr. 4046 014 0079) Brunavas pagastā, Bauskas novadā (turpmāk – Darbības vieta).
2. IVN Paredzētajai darbībai tika piemērots 2021. gada 22. jūnijā ar Biroja lēmumu Nr. 5-02/12 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.
3. Saskaņā ar Ierosinātājas sniegto informāciju:
 - 3.1. Paredzētās darbības ietvaros plānota kompleksa “*Tunkūni*” palielināšana par 10 200 nobarojamo cūku aizgaldu vietām, kurās nobarošanai paredzēts vienlaicīgi turēt 9 400 cūkas.
 - 3.2. Pēc paplašināšanas Kompleksa ietilpība būs 34 000 aizgaldu vietas, kuros vienlaicīgi

tiks turētas un nobarotas 31 200 cūkas. Jaudas palielināšanai Kompleksa teritorijā paredzēts uzbūvēt 3 jaunas nobarojamo cūku kūtis, orientējot 9 500 m² kopplatībā. Katra kūts būs sadalīta 4 nodaļās, vienā nodaļā tiks ierīkoti 48 aizgaldi un vienā aizgaldā tiks izmitinātas 17 - 20 cūkas. Aizgaldā izvietoto dzīvnieku blīvums tiek regulēts ievērojot nobarojamo cūku grupas svaru – jo lielāki dzīvnieki, jo mazāks to skaits vienā aizgaldā. Lai, īstenojot paredzēto darbību, nodrošinātu normatīvo aktu prasībām atbilstošu šķidro mēslu uzglabāšanu, papildus esošajām 8 mēslu krātuvēm tiks izbūvētas 3 jaunas slēgta tipa betona krātuves ar tilpumu 4 280 m³ katra, jeb 12 840 m³ kopā. Pēc paredzētās darbības īstenošanas kopējais 11 mēslu krātuvju tilpums būs 46 680 m³. Paplašināšanas procesa ietvaros paredzēts uzstādīt papildu graudu torni ar uzglabāšanas kapacitāti 700 tonnas.

- 3.3. Kompleksā esošā infrastruktūra, ēku un būvju komplekss izveidota un ir atbilstoša ražošanas jaudai – 22 000 cūku svarā virs 30 kg vienlaicīgai turēšanai un nobarošanai. Ar esošajā darbībā ieviesto ražošanas sistēmu un cūku audzēšanas efektivitāti tiek nobaroti un kautuvēm realizēti 94 000 bekonī gadā. Īstenojot Paredzēto darbību vienlaicīgi turēto un nobaroto cūku skaits novietnē palielināsies no 22 000 līdz 31 200 dzīvniekiem. Paredzēts, ka pēc paplašināšanas mainīsies nobaroto un kautuvēm realizēto cūku skaits no 94 000 uz 134 800 dzīvniekiem gadā.
- 3.4. Ierosinātājas esošai piesārņojošai darbībai Īpašumā Valsts vides dienests (turpmāk – Dienests) 2012. gada 12. decembrī izsniedzis A kategorijas piesārņojošas darbības atļauju Nr. JE121A006¹.
4. Darbības vieta atrodas Bauskas novadā, teritorijā uz DA no Grenctāles un uz DR no Budbergas. Tuvākās apdzīvotās viensētas 2 kilometru rādiusā ir “*Karvišķe*” ~ 930 m (D virzienā), “*Jaunsētas*” ~ 1,5 km (D virzienā), “*Viesturi*” ~ 1,6 km (ZR virzienā), “*Zaļlauki*” ~ 1,2 km (R virzienā), “*Skujenieki*” ~ 1,24 km (R DR virzienā), “*Atgriezumi*” ~ 1,5 km (R DR virzienā), “*Vāveres*” ~ 1,5 km attālumā (DR virzienā).
5. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) uzturēto dabas datu pārvaldības sistēmu “*Ozols*”² Darbības vietā nav konstatētas Latvijā vai Eiropā īpaši aizsargājama sugu vai biotopu atradnes. Z un A virzienā no kompleksa teritorijas ~ 0,5 km attālumā atrodas īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā (*NATURA 2000*) dabas liegums “*Paņemūnes meži*”, kas izveidots, lai nodrošinātu ornitoloģiski nozīmīgā meža masīva – *Paņemūnes meža* – un tajā ietilpstošo biotopu aizsardzību un saglabāšanu.
6. Aptuveni 2 km attālumā, D DA virzienā no Kompleksa teritorija, atrodas valsts robeža ar Lietuvas Republiku.
7. Darbības vieta izvietota Bauskas novada administratīvās teritorijas robežās, kurai saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 834 “*Prasības ūdens, augšnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma*” 4. punktu ir noteikts īpaši jutīgās teritorijas statuss un uz to attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augšnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem.
4. Atbilstoši Bauskas novada teritorijas plānojumam³ Darbības vieta atrodas *Lauksaimniecības teritorijā* (L), kur pieļaujama cūku intensīvās audzēšanas kompleksu

¹ Dienesta tīmekļvietne https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/atlauju-un-licencu-mekletajs/?company_name=gai%C5%BE%C4%93ni&company_code=&s=1 (skatīta 07.06.2023.).

² Tīmekļvietne <https://ozols.gov.lv/pub> (skatīta 07.06.2023.).

³ Teritorijas plānojums pieejams tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_17226 (skatīta 07.06.2023.).

izbūve⁴, ar nosacījumu, ka attālums līdz pilsētas vai ciema robežām - 3 km, līdz viensētai lauku teritorijā – 1 km.

5. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika laikā no 2023. gada 10. marta līdz 2023. gada 6. aprīlim.
6. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto Sākotnējo apspriešanu tika publicēts laikraksta “*Bauskas dzīve*” 2023. gada 10. marta izdevumā Nr. 20 (11574) un Bauskas novada informatīvā izdevuma “*Bauskas novada vēstnesis*” 2023. gada 10. marta izdevumā Nr. 3 (177), ievietots tīmekļvietnēs www.bauska.lv, www.environment.lv un www.vpvp.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties klātienē Bauskas novada domes ēkā Uzvaras ielā 1, Bauskā un elektroniski tīmekļvietnēs www.bauska.lv un www.environment.lv. Atbilstoši Birojā iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienes formā saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*” 20. pantu. Tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienes formā (attālināti) notika 2023. gada 21. martā plkst. 17.00. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā *Aktualitātes* publicēto saiti. Sabiedriskās apspriešanas laikā jautājumus par Paredzēto darbību un IVN varēja iesūtīt elektroniski uz e-pasta adresi: komplekss@environment.lv. Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv bija pieejama arī saite uz videoprezentāciju. Sabiedriskās apspriešanas materiāli tīmekļvietnē www.environment.lv tika ievietoti 2023. gada 13. martā un bija pieejami līdz programmas izdošanas brīdim, savukārt Sabiedriskās apspriešanas tiešsaistes sanāksmes ieraksts - no 2023. gada 22. marta līdz programmas izdošanas brīdim. Saskaņā ar iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem internetā publicētā neklātienes sanāksmes videoprezentācija līdz 2023. gada 14. aprīlim tikusi skatīta 24 reizes. Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes sanāksmē kopumā piedalījās 12 dalībnieki. Sanāksmē tās dalībnieki tika iepazīstināti ar Sākotnējās apspriešanas procedūru, prezentāciju par Paredzēto darbību un iespējām uzdot sev interesējošus jautājumus. Diskusijas sadaļā sanāksmes organizatori saņēma vairākus jautājumus no sabiedrības, tai skaitā par smaku monitoringa nodrošināšanu, par šķidrmēslu izkļiedes procesa nodrošināšanu, tai skaitā sabiedrības informēšanu, par iespējamajiem risinājumiem smaku emisiju samazināšanai, ceļa, kas savieno apdzīvoto vietu Tunkūni un Darbības vietu, stāvokli.
7. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā tika saņemti deviņi privātpersonu viedokļi par Paredzēto darbību un priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam, kas ņemti vērā, formulējot šīs Biroja programmas prasības, un nosūtīti Ierosinātājai.

II. Vispārējo prasību detalizācijas pakāpe ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības IVN Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērsti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu tikai papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā

⁴ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 715. Punkts.

sniedzamās informācijas apjomam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.

3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:

- 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver gan Darbības vietu un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonu, jo īpaši ņemot vērā dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas (un ēkas), jau esošās darbības, tuvākos ūdensobjektus u.c. aspektus Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā. Izpētes teritorijai jāaptver arī plānotais izejvielu un produkcijas, mēslu transportēšanas maršruts, kā arī mēslu izklīdei plānotās teritorijas (ja tādas paredzētas).
- 3.2. Ziņojumā ietver esošās un plānotās situācijas attēlojumu kartogrāfiski, tai skaitā attālumu līdz Lietuvas Republikas robežai, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plānu, kur savstarpēji salīdzināmā atbilstošā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiski attēlo Darbības vietā esošos objektus (būves, ēkas, infrastruktūra, inženierkomunikācijas u.c. objektus, ja tādi ir) un ar Paredzēto darbību plānotos jaunos vai pārbūvējamus objektus, transportēšanas maršrutus, meliorācijas sistēmas un ūdensobjektus, tuvākās dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, ierobežojumu zonas, kas izriet no Ministru kabineta 2013. gada 30. augsta noteikumu Nr. 240 "*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*" (turpmāk - Noteikumi Nr. 240) noteiktajiem aprobežojumiem dzīvnieku turēšanai paredzēto būvju būvniecībai, kā arī citu nozīmīgu informāciju (piemēram, aizsargjoslas, mēslu izklīdes laukus, ja tādi paredzēti), kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
- 3.3. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 3.4. Ievērojot to, ka Paredzētā darbība ir izmaiņas A kategorijas piesārņojošā darbībā un saskaņā ar likuma "*Par piesārņojumu*" 20. panta pirmo daļu jālieto labākie pieejamie tehniskie paņēmieni (turpmāk - LPTP)⁵. Paredzētās darbības un tās risinājumu apraksts Ziņojumā nodrošināms un ietekmes uz vidi novērtējums Ziņojumā veicams vadoties no attiecīgajiem atsauces dokumentiem par LPTP, tostarp secinājumiem par LPTP, attiecīgi pamatojot izvēlēto risinājumu piemērotību un atbilstību.
- 3.5. Ja IVN veikšanas gaitā tiek konstatēta ietekme uz *Natura 2000* teritoriju, ietekme uz *Natura 2000* teritoriju jāvērtē saskaņā ar Novērtējuma likuma 4.¹ pantu. Minētais pants nosaka, ka ietekmes uz *Natura 2000* teritorijām novērtē saskaņā ar atsevišķi noteiktu kārtību un, ja paredzētajai darbībai veic ietekmes uz vidi novērtējumu, tad novērtējuma ziņojums par ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju iekļaujams ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā (atsevišķā nodaļā vai nodaļās). Kārtību, kādā novērtējama ietekme uz *Natura 2000* teritorijām, nosaka Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 "*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 300).
- 3.6. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu

⁵ Intensīvas cūku audzēšanas LPTP noteikti Komisijas īstenošanas lēmumā (ES) 2017/302 (2017. gada 15. februāris) "*ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES nosaka secinājumus par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) attiecībā uz mājputnu vai cūku intensīvo audzēšanu*" un citu nozaru LPTP, cik tālu tie attiecināmi uz Paredzēto darbību.

(norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.

- 3.7. Visiem Ziņojumam pievienotajiem dokumentiem, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumiem un citiem dokumentiem, jābūt parakstītiem un noformētiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja dokumenta oriģināls sagatavots elektroniski, tā papīra atvasinājumam jābūt noformētam atbilstoši likumam “*Elektronisko dokumentu likums*” un jāsaturs informācija par elektronisko parakstu un tā laika zīmogu.
- 3.8. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.9. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē IVN un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties Ziņojuma izstrādes laikā vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Ziņojums jāiesniedz Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldē, Bauskas novada pašvaldībā un Veselības inspekcijā rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.
2. Ja Ziņojuma izstrādāšanas laikā tiek konstatēta Paredzētās darbības ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem un mikroliegumiem, nepieciešamības gadījumā jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

IV. Prasības / detalizācijas pakāpe ietekmju novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās Darbības vietas un Paredzētās darbības raksturojums.

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norādāma arī informācija par teritorijas iepriekšējo un pašreizējo izmantošanu, tās piemērotību Paredzētās darbības veikšanai.
- 1.3. Vērtējot teritorijas piemērotību, ņem vērā arī Noteikumu Nr. 240 7.8. nodaļā “*Būves dzīvniekiem*” noteiktos ierobežojumus pieļaujamiem attālumiem un plānotajām dzīvnieku vienībām Kompleksā. Vērtējot šos attālumus (un Darbības vietas piemērotību Paredzētās darbības veikšanai), dzīvnieku vienības aprēķina saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 834 “*Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 834) 1. pielikumu.
- 1.4. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), tostarp ņemot vērā Sākotnējās apspriešanas laikā sabiedrības izteikto viedokli, izsver arī alternatīvas Paredzētās darbības īstenošanas vietai, Kompleksa būvju izvietojumam, Paredzētās darbības apjomam, vai, ja atbilstoši – tehnoloģiskajiem risinājumiem veidā, kas rada mazāku ietekmi uz vidi dzīvojamās apbūves teritorijās.

- 1.5. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās alternatīvu fizikālo raksturlielumu apraksts, zemes izmantošanas prasības būvniecības un ekspluatācijas laikā), citu starpā ievērojami arī šādi nosacījumi:
- 1.5.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka raksturojumam jāaptver gan teritorijas sagatavošana, gan nepieciešamo objektu un infrastruktūras būvniecība un / vai iespējama pārbūve. Ja attiecināms, īpaša uzmanība pievēršama iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei (arī ārpus Darbības vietas), teritorijas uzbēršanai u.c..
 - 1.5.2. Sniedzot plānoto būvju un iekārtu fizikālo raksturlielumu aprakstu, norāda un pamato būvju kapacitāti / ietilpību⁶ un iekārtu jaudu, īpašu uzmanību pievēršot maksimālajai iespējamajai ietilpībai attiecībā uz vietu skaitu, kā arī attiecīgo iekārtu ražošanas jaudai (nosacījums attiecas arī uz visām saistītajām iekārtām, tostarp mēslu pārstrādes / biogāzes ražošanas iekārtu, ja tāda paredzēta).
 - 1.5.3. Novērtē Kompleksa darbības nodrošināšanai nepieciešamo infrastruktūras, inženierkomunikāciju un būvju nepieciešamību; izvērtē Darbības vietā esošo infrastruktūras, inženierkomunikāciju un būvju tehnisko stāvokli, izvērtē to pārbūves nepieciešamību (ja attiecināms); novērtē piebraukšanas iespējas Darbības vietai un transportēšanas maršrutus.
 - 1.5.4. Aprēķina un norāda kopējo zemes platību, kam tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un / vai zemes lietojuma veida maiņa (ja tāda paredzēta).
- 1.6. Sniedzot informāciju par Paredzētās darbības galvenajiem raksturlielumiem ekspluatācijas fāzē atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam (ražošanas process, enerģijas un dabas resursu patēriņš, izlietotie materiāli, ķīmisko vielu lietojums u.c.). Kompleksa darbības nodrošināšanai nepieciešamo ķīmisko vielu un materiālu balance⁷ (ietverot arī informāciju par apjomiem, to daudzumiem), tajā skaitā sniedz informāciju par izejvielu un dabas resursu izmantošanu un patēriņu (arī resursu avotu, piegādi, sagatavošanu lietošanai, uzglabāšanu, izmantošanu, daudzumu). Norāda, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli, ķīmiskās vielas vai dabas resursi tiek izlietoti.
- 1.7. Papildu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktā jau noteiktajam, Birojs noteic, ka sniedzama informācija par visiem ar Paredzētās darbības realizāciju saistītajiem procesiem, tajā skaitā par plānotajiem barības sagatavošanas un kūtsmēslu apsaimniekošanas risinājumiem, kā arī, ja tāda paredzēta - par mēslu pārstrādes / biogāzes ražošanas iekārtu.
- 1.8. Papildu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktā jau noteiktajam Birojs noteic, ka īpaša uzmanība, sniedzot informāciju par Paredzētās darbības galvenajiem raksturlielumiem ekspluatācijas fāzē, pievēršama šādiem jautājumiem:
- 1.8.1. Kompleksa darbības tehnoloģiskie procesi, tehnoloģiskās un ražošanas procesa shēmas un darbības raksturlielumi (arī ražošanas jauda, produkcijas veidi, daudzumi un aprites cikls); saistīto darbību raksturojums visā ražošanas ciklā, tai skaitā izvērtējot kautuvju atbilstību Kompleksa ražošanas apjomiem u.c.

⁶ Būvju ietilpību novērtē dzīvnieku vienībās, novērtējot to izvietojuma atbilstību arī Noteikumu Nr. 240 7.8. nodaļā "Būves dzīvniekiem" un Ministru kabineta 2009. gada 7. jūlija noteikumos Nr. 743 "Cūku labturības prasības" noteiktajiem ierobežojumiem.

⁷ Arī dezinfekcijas līdzekļu izmantošana, ķīmisko vielu lietojums ūdens sagatavošanai, kurināmais u.c.

- 1.8.2. Paredzētās darbības nodrošināšanai nepieciešamās inženierkomunikācijas (tai skaitā elektroapgādes, siltumapgādes, ūdensapgādes, ventilācijas, kanalizācijas u.c.), to risinājumi un nepieciešamie būvdarbi.
- 1.8.3. Tehnisko paņēmienu, organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu raksturojums Kompleksa darbības radītās ietekmes uz vidi novēršanai, mazināšanai un pārvaldībai (tajā skaitā attiecībā uz dzīvnieku turēšanas nosacījumiem, kūsmēslu apsaimniekošanu, smaku, emisiju gaisā un ūdenī samazināšanu, notekūdeņu rašanos un attīrīšanu, tostarp atkritumu apstrādes / pārstrādes / utilizācijas procesos radušos atkritumu apsaimniekošanu un paņēmieniem).
- 1.8.4. Cūku ēdināšanai izmantojamā barība, tās sastāvs, daudzums, proteīna un fosfora procentuālais saturs barībā.
- 1.8.5. Ja attiecināms, biogāzes / mēslu pārstrādes ražotnes darbības apraksts, ražošanas procesa shēmas, ražošanas jauda, darbības raksturlielumi. Gala produktu veidi, daudzumi un aprites cikls. Saistīto darbību raksturojums visā ražošanas ciklā, tai skaitā gala produktu apstrāde, uzglabāšana u.c. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi. Biogāzes ražošana un izmantošana.
- 1.8.6. Attiecībā uz mēslu un / vai fermentācijas atlieku apsaimniekošanu, Birojs izvirza šādas papildus prasības informācijas sniegšanai un vērtēšanai:
- 1.8.6.1. Cūku mēslu apsaimniekošana, daudzums gadā, to fizikālais un ķīmiskais sastāvs; mēslu uzskaites un novadīšanas sistēma. Mēslu un / vai fermentācijas atlieku krātuvju veidi, uzbūve un tilpumi, arī atbilstība Noteikumu Nr. 834 un Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 829 *“Īpašās prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 829) prasībām attiecībā uz kūsmēslu krātuves tilpumu. Mēslu apstrādes un pārstrādes risinājumi, ja tādi paredzēti. Krātuvju uzpildes un iztukšošanas nosacījumi kontekstā ar plānoto utilizāciju un grunts piesārņojuma nepieļaušanu, smaku samazināšanas pasākumu nepieciešamība un risinājumi. Mēslu un / vai fermentācijas atlieku izvešana un izmantošana.
- 1.8.6.2. Mēslu un / vai fermentācijas atlieku iestrādei nepieciešamo lauksaimniecībā izmantojamo zemes platību aprēķins, ņemot vērā augsnes agroķīmiskās īpašības, Zemkopības ministrijas ieteikumus labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem (augšņu apstrādes paņēmieni, kūsmēslu izmantošanas ierobežojumi, teritorijas reljefs u.c.), Noteikumu Nr. 834 prasības attiecībā uz kopējo slāpekļa daudzumu, ko drīkst iestrādāt lauksaimniecībā izmantojamās platībās ar organisko mēslojumu, kā arī Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumu Nr. 724 *“Noteikumi par piesārņojošās darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos”* prasības (turpmāk – Noteikumi Nr. 724).
- 1.8.6.3. Mēslu un / vai fermentācijas atlieku transportēšana līdz pārstrādes vai izmantošanas vietai, to izkliede un iestrāde augsnē; šīm vajadzībām pielietojamās tehnoloģijas un iekārtas, lai nepieļautu virszemes ūdensobjektu piesārņošanu (arī caur drenāžas sistēmām) un ierobežotu smaku izplatīšanos. Mēslu un / vai fermentācijas atlieku transportēšanas maršruti un risinājumi; ierobežojumi ceļu izmantošanai; šķērsojamo un tuvāko apdzīvoto vietu (arī viensētu, dzīvojamo zonu) raksturojums.

1.8.6.4. Mēslu un / vai fermentācijas atlieku iestrādei paredzēto teritoriju raksturojums un izmantošanas ierobežojošie apstākļi; valdošie vēji un tuvākās dzīvojamās mājas.

1.8.7. Ražošanas procesu vadība, uzraudzība un kontrole.

1.9. Sniegt informāciju par citiem blakusproduktiem un emisijām atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpaša uzmanība pievēršama emisijām ūdenī, gaisā, trokšņa emisijām un smakai. Minētā punkta izpildei citu starpā ievēro šādas vispārējās prasības:

1.9.1. Ņem vērā, ka Paredzētā darbība ir izmaiņas esošā Kompleksa darbībā, tādēļ informāciju sniedz un aprēķinu veic ne tikai par pašu Paredzēto darbību, bet arī summāri ar Kompleksa esošo darbību un citām izmaiņām.

1.9.2. Skaidrojams, kādos procesos un kādas iekārtas attiecīgos blakusproduktus un emisijas rada. Sniedz emisiju avotu (smaku avotu, emisijas avotu gaisā, arī ventilācijas iekārtas, mēslu krātuves), kā arī trokšņa avotu fizikālo raksturojumu, tostarp izvietojumu, un informāciju par emisiju dinamiku. Prognozējamo emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu).

1.9.3. Lai noteiktu piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi⁸ un LPTP atsaucis dokumentā noteiktos paņēmienus (monitorings, aprēķins, izmantojot emisiju faktorus). Lai novērtētu Paredzētās darbības radīto smaku, ievēro normatīvajos aktos par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm noteikto⁹. Lai novērtētu Paredzētās darbības radīto troksni, ievēro normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtību noteikto¹⁰.

1.9.4. Attiecībā uz notekūdeņiem norāda to rašanās avotus, veidus un daudzumus, sniedz piesārņojuma raksturojumu gan dažādām notekūdeņu plūsmām, gan Kompleksam kopumā. Raksturo paredzēto notekūdeņu attīrīšanu un novadīšanu, sniedzot informāciju par nepieciešamajām iekārtām un risinājumiem, pamatojot to jaudu un apjomu (arī piesārņoto notekūdeņu attīrīšanas procesu nodrošināšanas apraksts un plānotie kontroles pasākumi). Novērtējama Paredzētās darbības radīto notekūdeņu atbilstība un novadīšanas iespējas atbilstoši Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumos Nr. 34 *“Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”* noteiktajām prasībām (turpmāk – Noteikumi Nr. 34).

1.9.5. Attiecībā uz Kompleksa teritorijas virszemes noteces ūdeņiem sniedz informāciju par to savākšanu, nepieciešamo attīrīšanu un novadīšanu, kā arī informāciju par iespējamām avārijas noplūdēm, to lokalizēšanu, savākšanu, uzkrāšanas un attīrīšanas iespējām un pasākumiem ūdeņu piesārņojuma novēršanai.

1.9.6. Norāda atkritumu veidus, daudzumu, raksturojumu un atkritumu apsaimniekošanas risinājumus, tostarp informāciju par dažādu veidu atkritumu uzglabāšanu, apstrādi, utilizāciju un drošības nosacījumiem.

1.9.7. Atsevišķi raksturo informāciju par bīstamajiem atkritumiem un kritušo dzīvnieku apsaimniekošanas, tostarp uzskaites uzglabāšanas un utilizācijas nodrošinājumu.

⁸ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 *“Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

⁹ Prasības smaku novērtējumam šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Noteikumi Nr. 724.

¹⁰ Prasības trokšņa novērtējumam šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16).

- 1.10. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.11. Lai nodrošinātu informācijas salīdzināmību, siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) novērtējumos nepieciešams izmantot vienotu SEG emisiju aprēķina metodiku, tostarp metodiku, kas piemērojama, sagatavojot sektora emisiju prognozes Nacionālajam inventarizācijas ziņojumam¹¹. Tādēļ Paredzētās darbības SEG aprēķinam, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. punktu, attiecināmajiem ar Paredzēto darbību saistītajiem procesiem izmantojama metodika, kas noteikta Ministru kabineta 2018. gada 23. janvāra noteikumos Nr. 42 “*Siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķina metodika*” (piemēram, attiecībā uz aukstumaģentu izmantojumu), kā arī metodika, kas noteikta Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) vadlīnijās¹².
- 1.12. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs papildus precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.13. Sniedzot šīs Programmas IV nodaļas 1. apakšnodaļā iepriekš noteikto informāciju, atbilstīgi konkrētā punkta aptvertās jomas vai jautājuma griezumam sniedzams arī paredzēto tehnisko paņēmieni, kā arī organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu raksturojums, izejvielu un produktu ieviešanas, pārkraušanas, uzglabāšanas, kā arī apstrādes / pārstrādes radītās ietekmes uz vidi novēršanai un mazināšanai apraksts, tai skaitā pasākumi atbilstīgai darbības vietas / teritorijas (tostarp laukumu un to segumu) sagatavošanai un aprīkošanai, informācija par paņēmieniem / risinājumiem, kas kontrolē un nepieļauj augsnes, virszemes un pazemes ūdens piesārņošanu, nodrošina emisiju gaisā un ūdenī samazināšanu un kontroli, atkritumu apsaimniekošanu, trokšņa un smaku izplatību mazināšanu un kontroli. Kur attiecināms, raksturojumā ņem vērā LPTP, attiecīgi pamatojot izvēlēto risinājumu piemērotību un atbilstību (specifiskās prasības šādu organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu vērtējumam ietverti šīs Biroja programmas IV nodaļas 6. apakšnodaļā).

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē.

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā jāietver apraksts, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Jāņem vērā, ka pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojumam jāaptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – vai un kā Paredzētā darbība (tostarp summāri ar citām darbībām) tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām

¹¹Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/sagatavotie-un-iesniegtie-zinojumi?&id=1153&nid=393> (skatīta 07.06.2023.).

¹² Piemērojamās vadlīnijas enerģijas sektoram, kūtismēslu apsaimniekošanai u.c. pieejamas: <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/index.html> (skatīta 07.06.2023.).

vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.

- 2.3. Veicot vides stāvokļa novērtējumu saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, jāņem vērā arī vides pārmaiņas, ko izraisījusi Ierosinātās līdzšinējā darbība Darbības vietā un tās apkārtnē, īpašu uzmanību vides stāvokļa novērtējumā pievēršot sekojošiem jautājumiem:

2.3.1. Ar Kompleksa darbību un attīstību saistīto teritoriju, kā arī Paredzētās darbības ietekmes zonas (piegulošās teritorijas) vispārējs raksturojums, tostarp teritoriju pašreizējā izmantošana, attālumi līdz tuvākajām dzīvojamām mājām, sabiedriskām ēkām, blīvi apdzīvotām teritorijām; informācija par tuvākajām citām rūpnieciska rakstura darbībām, tostarp tādām, kas rada līdzīgas ietekmes, vai piesārņotām un / vai potenciāli piesārņotām vietām Paredzētās darbības ietekmes zonā. Novērtējums, – vai un kā ietekmes varētu summēties. Sniedz arī informāciju par esošo būvju, ēku, infrastruktūras, inženierkomunikāciju, iekārtu u.c. objektu (ja attiecināms) aprakstu un to izvietojumu teritorijā, ilustrējot to arī kartogrāfiskajā materiālā / situācijas plānā. Nojaucamās būves un inženierkomunikācijas (ja attiecināms).

2.3.2. Teritorijas hidroloģisko, hidroģeoloģisko un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums (tajā skaitā noteces virzieni; teritorijas dabīgās drenāžas un meliorācijas sistēmu, ūdensteču un ūdenstilpju, kas varētu tikt ietekmētas, raksturojums; ūdensteču un ūdenstilpju pašreizējā izmantošana, noteiktais ūdeņu tips, kvalitātes prasības un mērķi, arī iespējamās problēmsituācijas; ar Kompleksa darbību saistīto teritoriju applūšanas iespējamība; gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, gruntsūdens papildināšanas (barošanas) un noplūdes (atslodzes) zonas; artēziskā ūdens horizontu aizsargātība pret piesārņojumu; tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, to raksturojums, izmantošana, aizsargjoslas u.c.).

2.3.3. Grunts un gruntsūdens kvalitātes raksturojums Darbības vietā, ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistītajās teritorijās, kā arī Paredzētās darbības ietekmes zonā, nepieciešamības gadījumā sanācijas pasākumi un to plānotie risinājumi.

2.3.4. Gaisa kvalitātes, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tostarp saistībā ar līdzšinējām darbībām Darbības vietas apkārtnē (novērtējumā ņem vērā summāro ietekmi ar citām darbībām, kas ietekmi rada uz vienu un to pašu teritoriju). Tuvāko galveno gaisa piesārņojuma, smaku un trokšņa emisiju avotu un to radītās ietekmes (arī piesārņojošo vielu) raksturojums, ietverot informācijas analīzi par līdz šim identificētajām problēmsituācijām, kur tādas ir nozīmīgas esošo un Paredzētās darbības kontekstā.

2.3.5. Līdzšinējās problēmas un problēmsituācijas vides aizsardzības aspektā. Sabiedrības pārstāvju sūdzības.

- 2.4. Papildu, raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniedzama arī šāda informācija:

2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.

2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība Teritorijas plānojumam, kā arī noteiktajai (atļautajai) teritorijas izmantošanai, teritorijas izmantošanas aprobežojumi.

Piegulošo teritoriju noteiktā (atļautā) izmantošana, iespējamie aprobežojumi, izmaiņu nepieciešamība plānošanas dokumentos.

- 2.4.3. Dzeramā ūdens apgādes avoti (arī dabīgie avoti) un citi piesārņojuma aspektā jutīgi objekti Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā (arī kuru aizsargjoslas var tikt skartas Paredzētās darbības rezultātā), kā arī (ja attiecināms) mēslu izkliedes un iestrādes augsnē vietu tuvumā.
- 2.4.4. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, ceļu nestspējas raksturojums, satiksmes drošība.
- 2.4.5. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums, tajā skaitā valdošie vēji, ietverot objekta izbūvei un darbībai (tajā skaitā atkritumu, notekūdeņu un kūtsmēslu apsaimniekošanai, arī citu darbību veikšanai) nelabvēlīgu apstākļu raksturojumu.
- 2.4.6. Dabas apstākļu un dabas vērtību raksturojums Darbības vietā un līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (atmežošana vai apauguma noņemšana), pārmaiņu skartās platības. Informācija par tuvākajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (gan nacionālajām, gan Eiropas Savienības īpaši aizsargājamām teritorijām (Natura 2000)) un mikroliegumiem), to izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 2.4.7. Vērtējums par Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, tuvākajiem kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem, teritorijām, kas tiek izmantotas rekreācijai vai tūrismam.
- 2.4.8. Informācija par lauksaimniecības, tai skaitā biškopībā un bioloģiskajā lauksaimniecībā izmantojamām teritorijām Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 2.4.9. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums.

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamās atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katram no ietekmju veidiem jāapsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros u.c. ietekmes aspektus (šādu prasību izvirza Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts). Izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai, tai skaitā risinājumu atbilstība LPTP.
- 3.2. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam Birojs ietekmju novērtējumam izvirza šādas prasības:
 - 3.2.1. Ietekmju novērtējumā ņem vērā Paredzētās darbības ietekmi un Kompleksa radīto summāro ietekmi, tostarp ar citām izmaiņām Kompleksa darbībā (ja attiecināms).
 - 3.2.2. Summāro ietekmju novērtējumā ņem vērā arī citas darbības (arī esošā satiksmes intensitāte un iespējamās tās izmaiņas ar Paredzēto darbību), kas ietekmi rada uz vienu un to pašu teritoriju (novērtējams, kuros no ietekmju aspektiem ietekmes summēsies, un kuros nesummēsies, to atbilstīgi pamatojot, kā arī veicams summāro ietekmju novērtējums). Īpaša uzmanība veltāma trokšņa, gaisu piesārņojošo vielu un smaku summārajām ietekmēm dzīvojamās apbūves teritorijās, kur atbilstoši – izsverami risinājumi ietekmju mazināšanai.

- 3.2.3. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi, ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, inženierkomunikāciju, ceļu) būvniecība u.c. darbības (arī pārbūve un / vai nojaukšana), ja tādas nepieciešamas un ir attiecināmas. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
- 3.2.4. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmanto piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievēro Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums izdarāms, ņemot vērā (tik tālu, cik attiecināms) normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182), kā arī jāiesniedz izmantotās datorprogrammas ievades datus (elektroniski). Novērtējumam jāaptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības, gan summārās ietekmes (ietekmes no citām darbībām), tostarp ietekmes no transportēšanas.
- 3.2.5. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz smaku piesārņojuma novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 724 noteiktajam, novērtējot smaku izplatību Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā, īpaši dzīvojamajā zonā. Lai novērtētu atbilstību smakas mērķlielumam, izmanto piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un iesniedz izmantotās datorprogrammas ievades datus (elektroniski). Novērtē smaku izplatību dažādos meteoroloģiskajos apstākļos, tai skaitā nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos, iespējamo traucējumu būtiskumu, pasākumus smaku samazināšanai un to efektivitāti. Novērtējumam jāaptver gan fona piesārņojums, gan Paredzētās darbības un summārās ietekmes.
- 3.2.6. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, izmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogrammu un iesniedz izmantotās datorprogrammas ievades datus (elektroniski). Būtiskāko ievaddatu (informācija par konkrētajā projektā izmantotajiem standartiem, trokšņa avotu raksturlielumi, būves un ietekmi mazinošo objektus identificējošas datnes, programmas sagatavotie rezultāti uztvērējos u.c.) informācija jā sagatavo vispārpieejamā formātā (piemēram, *.pdf, *.jpg). Novērtējumam jāaptver gan fona piesārņojums, gan Paredzētās darbības un summārās ietekmes, tostarp no transportēšanas.
- 3.2.7. Novērtējama augsnes, grunts¹³, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma¹⁴ iespējamība (arī mēslu noplūdes no krātuvēm, transportēšanas, kā arī izkliedes un iestrādes augsnē rezultātā (ja tāda paredzēta)). Veicams piesārņojuma iespējamo seku, tostarp ietekmes uz virszemes ūdensobjektiem un ūdensapgādi, novērtējums, paredzot pasākumus ietekmes nepieļaušanai un mazināšanai.

¹³ Prasības augsnes un grunts kvalitātes normatīviem šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2005. gada 25. oktobra noteikumi Nr. 804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem" un Noteikumi Nr. 834.

¹⁴ Prasības virszemes un pazemes ūdens kvalitātes normatīviem šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumi Nr. 118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" un Noteikumi Nr. 834.

- 3.2.8. Ietekmes uz klimatu novērtējumu (SEG emisijas veidu un apjomu novērtējumu), tajā skaitā no sadedzināšanas iekārtām (ja tādas paredzētas) un citiem ar Kompleksa darbību saistītajiem procesiem, novērtē atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. apakšpunktā noteiktajam. Saskaņā ar šajā programmā iepriekš norādītajām vadlīnijām novērtējumu veic arī kūtsmēsļu apsaimniekošanai šādām SEG emisijām – CH₄ (metāns) un N₂O (vienvērtīgais slāpekļa oksīds). Iegūtos aprēķinu rezultātus pārrēķina un Ziņojumā atspoguļo arī CO₂ (oglekļa dioksīds) ekvivalentos (tonnas CO₂ ekv. gadā)¹⁵, Rezultātus¹⁶ procentuāli novērtē pret sektoru emisijām Nacionālajā inventarizācijas ziņojumā.
- 3.2.9. Novērtē, vai Paredzētā darbība (arī netieši) var ietekmēt īpaši aizsargājamās sugas un to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*), kā arī mikroliegumus. Atbilstoši dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” reģistrētajai informācijai, Darbības vietā un tās tiešā tuvumā nav konstatētas Latvijā vai Eiropā īpaši aizsargājama sugu vai biotopu atradnes un tā neatrodas vai nerobežojas ar īpaši aizsargājamās dabas teritorijām. Tomēr, ja nepieciešams, jānodrošina atbilstīgs ietekmes uz dabas vērtībām / teritorijām novērtējums.
- 3.2.10. Novērtē, vai Paredzētā darbība var ietekmēt Paredzētās darbības ietekmes zonā esošo teritoriju izmantošanu atbilstoši tās līdzšinējam un Bauskas novada Teritorijas plānojumā atļautajam izmantošanas veidam.
- 3.3. Paredzētās darbības pārrobežu ietekmju un to būtiskuma izvērtējumu vērtē atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā noteiktajam. Informāciju un vērtējumu pārrobežu ietekmes uz vidi kontekstā integrē attiecīgajās Ziņojuma sadaļās vai sagatavo atsevišķi. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkums un iespējamo pārrobežu ietekmju sadaļa Ierosinātajai jāsgatavo arī angļu valodā (nepieciešamības gadījumā, ņemot vērā konsultāciju rezultātu ar Lietuvas Republiku).
- 3.4. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.5. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā, ka Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā ietvertā prasība pēc būtības ir piebilde, skaidrojot, kā veicams gaisu piesārņojošo vielu emisiju aprēķins un ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Izpildot šo prasību, Ziņojuma attiecīgajās nodaļās, kur tiek vērtēta šī Paredzētās darbības ietekme, atsevišķu papildu nodaļu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punkta izpildei Ziņojumā var neietvert.
- 3.6. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam, īpaša uzmanība pievēršama iespējamiem vides riskiem un drošības jautājumiem, tajā skaitā dezinfekcijas un veterinārās drošības pasākumiem. Veic ar Paredzēto darbību un plānotajiem tās risinājumiem saistīto risku analīzi, iekārtu un sistēmu riska novērtējumu, kā arī potenciāli iespējamo ārkārtas / avārijas situāciju analīzi. Izvērtējumā iekļauj pasākumus, kas paredzēti, lai nepieļautu vai samazinātu būtisku un negatīvu ietekmi uz vidi (tostarp pasākumus avāriju novēršanai vai to iespējamības un nevēlamo seku samazināšanai, avārijgatavībai, glābšanai, nevēlamo seku ierobežošanai un likvidēšanai), piemēram, darba drošības, ugunsdzēsības un veterinārās uzraudzības pasākumiem, negadījumu

¹⁵Informācija pārrēķinam CO₂ ekvivalentos publiski pieejama vairākos literatūras avotos, piemēram: https://www.ipcc.ch/publications_and_data/ar4/wg1/en/ch2s2-10-2.html (pieejama 07.06.2023.).

¹⁶ Rekomendācija aprēķinam izvēlēties 100 gadu periodu.

atklāšanas, trauksmes un brīdinājumu sistēmām, pasākumiem piesārņojuma vai slimību uzliesmojumu situāciju lokalizēšanai un likvidēšanai u.c.

- 3.7. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tostarp ietekmes uz materiālajām vērtībām Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Ziņojumā ietver arī apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā ņemot vērā sabiedrisko apspriešanu rezultātus.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai. Kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi.
- 4.2. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai, tajā skaitā risinājumu atbilstība LPTP.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, jāiesniedz datorprogrammas / -u aprēķinu ievades datus.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu Paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tiem jāaptver gan risinājumi teritorijas sagatavošanas un nepieciešamo objektu būvniecības / pārbūves/ nojaukšanas (ja attiecināms), gan Kompleksa darbības (ekspluatācijas) fāzē (arī inženiertehniskie un organizatoriskie u.c. pasākumi ārpus Kompleksa teritorijas, ja attiecināms). Ziņojumā novērtē – gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi katram konkrētam ietekmju veidam, gan arī kādas ir paliekošās ietekmes. Novērtē pasākumu efektivitāti un paliekošo ietekmju atbilstību spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.
- 6.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā jāparedz pasākumi vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam.
- 7.2. Esošais un plānotais vides kvalitātes novērtēšanas monitorings, tā veikšanas vietas, piedāvātās metodes, parametri un regularitāte. Paredzami iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām (attēlojams kartogrāfiskajā materiālā), parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē IVN Sākotnējās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ja attiecīgajā periodā vēl attiecināms, organizējot un veicot Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, ņem vērā arī ar infekcijas Covid-19 izplatības pārvaldību saistītos ierobežojumus un nosacījumus, kas noteikti ārējos normatīvajos aktos.
4. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā.
5. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju, un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas - veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

M. Ikaunieks,
maris.ikaunieks@vpvb.gov.lv